

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianaee, 1661

De Restitvtione Spoliatorvm. Titvlvs V.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62953)

gentis, ante litem contestatam obiectus, nisi de re iudicata, transacta, seu finita excipiat litigator, litem contestationem non impedit, nec retardat: licet dicat obiector quod rescriptum non fuisse expressa deleganti.

CAP. II.

Per exceptionem peremptoriam, non fit litem contestata. Ioan. And.

Bonifacius VIII.

De iudicio ab actore libello, ex parte rei exceptio peremptoria proponatur, nequaquam per hoc litem contestatio intelligitur esse facta. Imo ea non obstante (nisi sit de illis exceptionibus, que litem contestationem impediunt) fieri oportebit eadem.

DE IVRAMENTO CALUMNIE.

TITVLVS LV.

CAP. I.

Non est de substantia, quod situm post litem contestatam iuratur de calumnia. Ioan. And.

Bonifacius VIII.

Si de calumnia, seu de veritate dicenda, in primo litem exordio non iuratur (ut debet) poterit postmodum in qualibet parte litem iurari: cum huiusmodi iuramenta prestari ab initio, de substantia ordinis iudicarii non exiit.

Non annullatur processus, licet tacite omittatur calumnie iuramentum. h. d.

Propter omissionem quoque tacite in tota causa calumnie iuramentum, iudicialis processus, alias factus legitime, non est nullus, nec etiam annullandus.

Præcipitur quod in spiritualibus simul de calumnia, et de veritate iuratur. Ioan. And.

Quamvis a in causis spiritualibus (in quibus debet de veritate dicenda iurari) cõnes non indicant alicui calumnie iuramentum: nos tamen (quia frequenter calumniari videmus in ipsis) utile reputamus, quod simul (sicut plerique observant) tam de veritate dicenda, quam de calumnia (ut via precludatur calumnie) iurari debeat in eisdem.

CAP. II.

In causa appellacionis iurari debet de calumnia, et veritate dicenda.

Idem.

In appellacionis causa (quæquam in principali iuratum fuerit) præstare debemus calumnie iuramentum. Et idem in iuramento de veritate dicenda volumus observari.

Procurator deputatus post iuramentum calumnie, iuratis de calumnia h. d.

Procuratores quoque (qui post iuramentum calumnie deputantur) teneri volumus (ut calumnia vitetur ab ipsis) ad subeundum huiusmodi iuramentum: etiam si a suis dominis, quid ponere, aut respondere, seu agere debeant, sint instructi.

Iudex quocumque sit, etiam ex officio iuramentum malicie: etiam si de calumnia, vel veritate iuratum sit. Ioan. And.

In omnibus autem causis, ne dum ante, sed etiam postquam lis fuerit contestata, si de veritate, si de calumnia sit iuratum in ipsis, poterit iudex a partibus exigere iuramentum malicie, quoties viderit expedire.

a Circa istam nota, quod iuramentum de calumnia differt a iuramento de veritate. l. i. §. quod obferuari. eod. Nam iuramentum de calumnia est de veritate: unde si aliud sit non est per se iuramentum de veritate: de iuramento partis respondentis articulo per non creditur, respondens constituitur, sed solum articulo iuramentum ab eorum probandi. Pet. de Anc. Font.

Procurator habens specialem mandatum iuratur de calumnia. And.

Idem.

NVLlam a tibi iudex in iudicio sententiam proferat, nisi procuratorem sui adversarii constitutum, et eam habentem super hoc perialem mandatum, et iuramentum præstatum in calumnia iuramentum.

DE RESTITUTIONE SPOLIATIONIS.

TITVLVS LV.

CAP. I.

In civilibus non admittitur spoliacionis exceptio, sed de qua ab alio. In criminalibus admittitur, si sit in modo si de re substantia vel in re propria. Item iuratur bet intra quindecim dies: alii si condemnati iuratur in And.

Innocentius IV. in Constit. de rebus.

Requens b & affidus nos querit criminosam quod spoliacionis exceptio non datur a iudice calumnie: proposita, causis coram iudice pedis & perturbat e: dum enim exceptio iudicis, appellationes interponi contingit, & sic iuramentum plerumque perimitur cause cognoscere principia, et contra nos, qui voluntarios labores appetimus, et contra alios per parem, finem litem cupientes impio, in calumnie materiam amputare: Statuimus, ut in talibus negotiis, spoliacionis obiecti (quæ ab alio, quæ ab actore facta proponuntur) iudex in principio iudicium non postponat. Sed si in civilibus de re non propria, quibus autem se spoliatum seus alicui spoliacionis quindecim dierum spatium (postquam in quo iuratur) quod asserit comprobabit, & alioquin a processu, quas interim actor ob hoc fecerit (sicut in rebus præhabita) condemnentur: alios (si iudex non probaverit fuerit) puniendos. Illius autem spoliacionis exceptio in hoc casu (cum criminaliter actum per se substantiam vel in re propria) per se non datur definitum affirmat, & secundum hoc iudex non creditur dandum est in intellectu: quia nec maius committit, nec inermes inimice opponere nos debent: habet enim spoliatus privilegium, ut non possit extra iuramentum iudice statuatam debet restituere potest, alioquin non capitur non obstante. Ioan. And.

Excipitur de spoliacione facta a tercio, quæ non iudice statuatam debet restituere potest, alioquin non capitur non obstante. Ioan. And.

Solet a autem inter scholasticos debentur, & tunc a tercio, de spoliacione contra suum accusatorem fiat, an ei tempus a iudice debet indulgeri, nisi restituicionem imploret: ne forte sic restituitur in mrem accusacionem eladat, quod satis expeditur consonum æstimamus. Quod si ista exceptio iuramentum restitutionem non petierit, & causam non movit non ducat ad finem: non oblatte spoliacionis exceptio ne deinceps poterit acculati.

Agitur super rebus ecclesiasticis, non solum exceptio spoliacionis reorum, vel iuratur, Ioan. And.

Ad hoc sancimus, ut rerum privatarum spoliacionis exceptio super ecclesiasticis, vel e contrario, nullatenus admittatur.

CAP. II.

Ecclesia, que petiti iustitiam documentum quod sit iudice.

a De intellectu vide Martini ff. de rebus ecclesiasticis, ad de iuris, & Alexan. in l. qui iudex. ff. de iudic. c. 1. §. b vide Martini de spoliacione, c. 1. §. in antiq. Ceteri, in l. qui iudex. ff. de iudic. c. 1. §. in antiq.

VT LITE PENDENTE NIHIL INNO-
VETUR.
TITVLVS VIII.
CAP. I.

Si ex duobus litigantibus electus alter decedat, renunciet, vel a
profectione causa excludatur, si lite pendente cum reliquo fuerit a-
lia electio facta, non tenet.

Bonifacius VIII.
Dispensis quae propter electiones diversas eccle-
siae patuitur interdum, occurrere cupientes
seruimus, ut si aliquibus apud sedem Aposto-
licam, vel alibi litigantibus, super electionibus de se in
discordia celebratis aliquem ipsorum mori, vel suo iuri
renunciare, aut a profectione ipsius contigerit quoquo
modo excludi: ad electionem aliam (sive super electio-
ne superstitis electi pendente) nullatenus procedatur. A-
lias attentata contra hoc electio, ipso iure viribus non
substat.

CAP. II.

Si beneficiarius (contra quem super beneficio litigatur) cedat, vel
decedit, si alius lite pendente eum supersitit fuerit electus, non va-
let electio. Si vero aliquis (quorum inter se) ad defensionem li-
tis voluit admitti, in eo statu, in quo erat causa, admittitur. *Idem.*

Idem.
Si iij (contra quos super dignitatibus, personatibus, vel
aliis ecclesiasticis beneficiis quae possident a litiga-
tur) lite pendente cedant, vel forte decedant: ne propter
mores aduersarios (qui malitiose interdum petitoribus
surguntur) litigia in ecclesiarum dispendium proroga-
ri contingat: statimus, ut dignitates, personatus vel
beneficia huiusmodi (donec contra superstites lis finita
fuerit) aliis nullatenus conferantur, nec ad ea eligatur
quispiam, vel etiam praesentetur. Quod si secus actum
fuerit, eo ipso irritum habeatur. Sane si ad defensionem
ipsius litis, aliqui quorum intererit, petierint se admitti:
eos in illo statu, in quo ipsam inueniunt, decernimus ad-
mittendos.

DE CONFESSIS.
TITVLVS IX.
CAP. I.

Super falso negativo per partem improbabili (si iudicis videtur)
est admittenda positio. Dominicus.
Innocentius IV. in concil. Lugdu-
nensi.

Statuimus, ut positiones negativas (quae probari
non possunt nisi per confessionem aduersarii) iudi-
ces admittere possint, si aequitate suadente viderint
expedire.

CAP. II.

Si reus iustus positivibus respondere recusat, vel si contumacia-
ter recedit, habeatur pro confessis: secus si prius, quam se ius-
sus esse, contumax fuerit: nam tunc procedatur contra eum tan-
quam contra contumacem. *Idem. And.*

Bonifacius VIII.
Si post praestitum veritatis aut calumniae iuramen-
tum, reus vel procurator ipsius, positionibus ab
aduersario sibi factis interrogatus, iustusque a iudi-

a Not. Phil. & Pet. de Anoh. cap. quod in beneficiis electio est
vera possessio, & illa est causa quare in talibus sicut possessoria, sic
ut in profanis: & limitant usum textuum. Arch. & Dominicus, non
procedere in petitorio decedente: neg. dicitur Clem. 16. si abere. in eod.
quia illa intelligitur, quando nulla sit pendens mortua petitorum: item
limitatur recte quando sit est inter praesentem a Papa, & eum ad
quem spectat providere. Phil. hoc. Fent. b vide Paul. de Cast.
conf. 167. in cap. ad primam. vel. 2. & Cyn. l. 2. §. sed quia. c. de
jur. cal.

periculis alterius possessionem non audiat, nisi probet possessionem
ipsum. *Idem. And.*
Bonifacius VIII.
Dedimus, quae canonici & sancti Nicolai se af-
ferunt intra parochiam ecclesiae clericum possedisse ali-
quandiu, & eis per eundem clericum spoliatos fuisse, ne-
quamquam debent restitui, nisi eviderent docuerint, quod
eorum possessionem legitime affectu fuissent. Quia eas
decepisse in iuste verisimiliter praesumuntur, cum prove-
niant ex praedictis intra alienam parochiam constitutis. Sin-
que manifestum (nisi aliud ostendatur) eas de iure com-
petenti ad eandem ecclesiam pertinere.

DE DOLO ET CONTUMACIA.
TITVLVS VI.
CAP. I.

Contumax condemnatur in expensis: nec citatur ulterius
ad suam petitionem reus, nisi iuratus de veniendi & com-
parendi.

Innocentius IV.
Ad quem citatus non venit, ad quem citari
adversarius fecerat, non curavit, venientis reo
in expensis, & (propter hoc factis legitime)
condemnetur. Ad citationem aliam minime admit-
tendus, nisi sufficienter caveat, quod in termino fideliter
obtemperabit.

CAP. II.

Ad appellatorem & recedentem citari ulterius non tenetur, si
iura sua causa procedat: nisi postquam appellatorem renunciet. *Idem.*

Bonifacius VIII.
Item quia tua interlocutoria vel gravamine, quod per
te facti proponit illatum, a tua praesentia recedit appella-
tionis, (cum proferri videatur hoc ipso se nolle coram
te de cetero lingere) citare ad alia, quae postea in iudicio
sustentanda incumbunt, vel etiam ad sententiam audien-
dam, (nisi sponte appellationi tuae renunciet) non tenetur.
Necideo minus (quod in eius absentia processerit)
tuis processibus validis reputari debent.

DE EO QUI MITTITUR IN POSSES-
SIONEM CAUSA REI SER-
VANDAE.
TITVLVS VII.
CAP. VNIC.

Quando agitur de beneficio ecclesiastico, ab contumaciam reus
non fit nisi in possessionem, sed ad sententiam lite non contestata
procedatur.

Innocentius IV.
Item si, qui (super dignitate, personatu, vel bene-
ficio ecclesiastico obtinendis) cum aliquo litigat
possidit, ob partis adverte contumaciam, causa
sustentanda in ipsorum possessionem statuimus non mit-
tendum: ne per hoc ad ea ingressus patere valeat vitio-
sus. Sed licet in hoc casu (contumacia absentiam divi-
nae sententiae praesentia) etiam lite non contestata, & di-
gnitate examinato negotio, ipsum sine debito termi-
netur.

a Vid. Marti. de assis. dec. 326. b vide Bald. gl. 2. a. fin.
de proc. Fent. c al. 2. Innoc. IV. in concil. Lugdun.
d vide Bald. in l. i. in c. 1. de i. s. finem. lib. 2. de dol. &
contum. Fent. e al. 2. Innoc. IV. in concil. Lugdun. f An-
ton. de iud. cap. ad falsum beneficiarium, nec sit error in i. s. q. 1. s. q. 1.
de i. s. in Clem. 11. de sep. sep. Paul. Fent. g Ubi contra contumac-
iam non mittitur in possessionem, & si mora est periculis, procedi-
tur ad defensionem.